

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת חיי-שרה

הגיליון השבועי לכל יהודי 986

כ"ג במרחשוון התשס"ו
(25.11.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

זה לא כל-כך חשוב

איננו חייבים לקבל את הנחת-היסוד של עולם הפוליטיקה והתקשורת, שענייני המפלגות והמועמדים הם העומדים בראש סדר-היום. הדברים החשובים באמת נקבעים בזירות אחרות

חכמינו, אשר ניבאו בדייקנות רבה את סימניה של תקופת 'עקבתא דמשיחא', ציינו גם את אובדן המנהיגות שיהיה בדור הזה. הם רמזו זאת במאמר "פני הדור כפני הכלב": הכלב רץ לפני המרכבה, ובמבט ראשון נראה שהוא המנהיג ומורה-הדרך, אולם בכל פעם שמגיעים לפרשת-דרכים עוצר הכלב ומביט אחורה לבדוק לאן האדון רוצה לנסוע. כך אותם מנהיגים, לכאורה הם מובילים ומנווטים, אך לאמיתו של דבר הם מביטים ללא הרף אחורה ומכוונים את צעדיהם לפי דעת ההמון.

לכאורה זו הדמוקרטיה במיטבה — הקברניטים ערים לרצון העם ושואפים להשביע את רצונו. אולם האמת היא שאין כאן התחשבות בציבור, אלא פופוליזם המעיד על העדר חוט שדרה. אכן, זכותו של העם לבחור נציגים ולהחליט בין דרכים וכיוונים, אך לשם כך עליו לראות מולו אנשים הדוגלים בעמדות ובעקרונות. מי שמתיימרים להנהיג, צריכים להציב דרך שהם מאמינים בה, בלי שום קשר למידת פופולריותה, אלא מתוך תחושת אמת פנימית — והעם יבחר.

בהעדר אמת פנימית

מנהיגות הסקרים מתלווה למאפיין נוסף שנעשה בולט מאוד בשנים האחרונות — פוליטיקה של מניעים אישיים. מאז ומעולם ידענו שהפוליטיקה אינה בדיוק סמל היושר והאידיאלים הצרופים, ובכל-זאת הייתה תחושה שלצד המניעים האישיים יש גם עקרונות, אמונות וערכים. בשנים האחרונות דומה שכבר לא נותר דבר מכל אלה. הכול פוליטי, הכול אישי, הכול אינטרסים. הציבור יודע כי האידיאולוגיה אינה אלא ססמת-סרק, ושהיא גמישה ובת-חלוף כמעט כמו גרביים.

מכאן נובעת תחושת המיאוס שפוקדת בימים האלה את הציבור, לנוכח הבחירות שנפלו עלינו. שוב אותם מאבקים והתכתשויות, שוב אותה התגוששות כוחנית, שוב הציניות הפוליטית. נחזה פעם נוספת בהתעטפות בססמאות, בהסתרת האמת, ביועצי תדמית ובספינים

תקשורתיים. יהיו מנצחים ויהיו מפסידים, אך מה אנחנו, הציבור, נקבל מכל זה?

אולי הדרך להתמודד עם התקופה הקרובה היא בהמעטת חשיבותה. איננו חייבים לקבל את הנחת-היסוד של עולם הפוליטיקה והתקשורת, שענייני המפלגות והמועמדים הם העומדים בראש סדר-היום. אמנם העניינים הללו פותחים את מהדורות החדשות ונהפכים למשדרים מיוחדים, אבל האומנם הם חשובים כל-כך?

אם יש חשיבות לתוצאות הבחירות, הרי זה רק במובן של מניעת נזקים. בעשורים האחרונים עוסקת המערכת הפוליטית בדרדור מעמדה של ישראל, הן במישור היהודי-ערכי הן במישור הביטחוני-התיישבותי. כדי למנוע נזקים אפשריים (ואחרי כל מערכת בחירות מתברר שלא שיערנו את מידת ההרס והחורבן שיכולים להיגרם), חיוני להשתתף בבחירות ולבחור במי שיש לו הסיכויים לבלום את הרוחות הרעות ולמנוע נזקים. מעבר לזה אין סיבה לתלות בבחירות ציפיות רבות.

העשייה המכרעת

הדברים החשובים באמת נקבעים בזירות אחרות. החינוך, למשל. הפעילות להפצת התורה ולהשרת ערכי היהדות בקרב שכבות העם. מפעלי עזרה וחסד. יצירה יהודית. העניינים הללו אינם זוכים לפתוח מהדורות חדשות, אבל הם מחוללים את השינוי האמיתי. הם מעצבים את דמותו של העם היהודי ושל הדור הבא.

אל לנו לחשוב שבהצבעה בבחירות אנו ממלאים את חלקנו בעיצוב פני העם והמדינה. זה אולי הכרח בל-יגונה, אבל ודאי אין הוא הדבר החשוב ביותר. כולנו צריכים לחוש דאגה מהידרדרות הערכים ומאובדן הזהות היהודית, אולם הפיתרון לכך לא יבוא, ככל הנראה, מהמערכת הפוליטית, אלא מהמוני יהודים, העושים מלאכת-קודש, בעבודה אפורה ויום-יומית. עשייה זו היא שתכריע את הכף ותביא את הגאולה האמיתית על-ידי משיח-צדקנו.

יש חדש

כינוס השלוחים

ביום רביעי השבוע נפתח בחצר הרבי מליובאוויטש בניו-יורק הכינוס העולמי השנתי של שלוחי הרבי. משתתפים בו למעלה מאלפיים שלוחים מרחבי העולם, ובהם יותר ממאתיים שלוחים מ ישראל. בכינוס יתקיימו עשרות מושבים וסדנאות, בכל קשת העניינים הנוגעים לחיי היהדות בקהילות היהודיות ברחבי העולם. זו הזדמנות יחידה מסוגה לחוש את דופק העם היהודי בעולם כולו.

שבת לנפגעי הטרור

עשרות משפחות מקרב נפגעי הטרור התארחו בשבת האחרונה במלון 'כינר', והתבשרו מאווירה שבתית מיוחדת עם חסידי חב"ד. האירוע התקיים בזכות נדיבות-ליבה של הקהילה היהודית ברומא, על-ידי שליח הרבי מליובאוויטש ברומא, הרב יצחק חזן. את השבת ארגן 'מטה צעירי-חב"ד' למען נפגעי הטרור, בניהולו של הרב מנחם קוטנר, ובסיועו של הרב אברהם חזן מלוד, מנהל בית-חב"ד 'שערי עליה'. גם משלחת של נציגי קהילת יהודי רומא, בראשות מר אליהו נעמן, עשתה את השבת עם המשפחות היקרות הללו.

תורה ומדע

הכינוס הבינ-לאומי השישי לתורה ומדע יהיה א"ה באוניברסיטה הבינ-לאומית של מיאמי, פלורידה, בימים י"ג-ט"ו בכסלו (13-15 בדצמבר). מארגני הכינוס — הפרופ' ירמיהו ברנובר, הרב שלום זובער ליפסקר והפרופ' נתן כץ. ביומו השני של הכינוס יתקיימו דיונים על תחליף לתאוריית האבולוציה בבתי-ספר. מורים מוזמנים. הכניסה לכינוס ללא תשלום. לפרטים: 1-305-8681411, שלווחה 7319.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניו-יורק
כניסת השבת 4:00 4:15 4:04 4:19 4:22 4:14
צאת השבת 5:15 5:16 5:14 5:18 5:19 5:15
המולד: יום חמישי, 12 בצהריים, 16 דקות ר"ד 14 חלקים
ראש-חודש כסלו ביום השישי
פקס: 03-9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
נדפס בדפוס יד-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

יש הבדלים והכול שווה

— "ותצחק שרה", "ותכחש שרה". איך אפשר אפוא לומר ש"כולן שווין"?

גם הירידה היא לטובה

אלא ב"כולן שווין" התורה מבקשת לבטא נקודה עמוקה עוד יותר. אמנם היו אצל שרה ירידות, אבל גם הירידות הללו היו "לטובה". כשם שיש מעלה בהימנעות מחטא, עבודת הצדיקים, כך יש מעלה בהתמודדות עם הירידה, וגם על-ידיה נשלמת כוונת הבריאה.

גם בעבודת ה' שלנו קיימים שני הקווים הללו: יש נקודת קבלת-העול, שלמעלה מההתחלקות של המצוות, ויש הכוונה הפרטית המיוחדת של כל מצווה ומצווה. יהודי נדרש להיות שלם בשני ההיבטים הללו. מצד אחד הוא נדרש לקבלת-עול, שמצידה כל המצוות שוות ממש, ובאותה שעה עליו לקיים כל מצווה ומצווה עם הכוונה המיוחדת שלה. דווקא שילוב שני הקווים הללו מגשים את הכוונה של עשיית דירה לו יתברך בתחתונים.

(לקוטי שיחות כרך ה, עמ' 352)

יתרה מזו: כשאומרים "בת מאה — כבת עשרים לחטא", ההשוואה היא רק בכ-הדמיון — "כבת עשרים". הלוא יש הבדל מהותי בין התקופה שקודם עשרים שנה, שאז האדם אינו בר-עונשים, לבין התקופה שאחריה, שהוא כבר חייב בעונשים. אמנם שרה הייתה בלא חטא גם בגיל מאה, אבל אינה דומה התקופה שבה היא בכלל לא יכולה להיות בת-עונשים, לבין הזמן שבו היא כבר בת-עונשים (אף שבפועל לא חטאה).

היו ירידות

גם בהשוואה "בת עשרים — כבת שבע ליופי" ניכר ההבדל בין בת שבע ובין בת עשרים. בגיל עשרים כבר חלה ירידה ביופי, ואין הוא דומה ליופי של בת שבע. אלא שבכל-זאת אומרת התורה, שגם בהיותה בת עשרים הייתה שרה "כבת שבע" — כמו בת שבע, אבל לא ממש בת שבע.

זאת ועוד: איך אפשר לומר שלא חלה אצל שרה ירידה ביופי, והלוא היא עצמה אומרת "אחרי בלותי"? כמו-כן גם בעניין החטא מספרת התורה שהיו אצל שרה מעין עניין זה

בתחילת הפרשה התורה מציינת את מספר שנותיה של שרה אימנו, אולם הפסוק הזה יש בו לכאורה כפילויות רבות: "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, שני חיי שרה". התורה הייתה יכולה לומר בקצרה: "מאה ועשרים ושבע שנים". למה היא חוזרת שוב ושוב על המילה "שנה"? גם הסיומת "שני חיי שרה" מיותרת לכאורה.

רש"י מפרש, שהחזרות הללו נועדו ללמדנו, כדרשת חז"ל: "בת מאה — כבת עשרים לחטא" (כשם שבגיל עשרים הייתה ללא חטא, כך הייתה בלא חטא בגיל מאה), ו"בת עשרים — כבת שבע ליופי". הסיומת "שני חיי שרה" באה ללמדנו ש"כולן שווין לטובה".

הבדלי התקופות

הסיומת, שמלמדת כי "כולן שווין לטובה", אומרת למעשה דבר אחר מתחילת הפסוק. על-פי הסיום היו כל שנותיה של שרה "שוות", בלי הבדל בין התקופות השונות. אולם בתחילת הפסוק אנו בהחלט רואים הבחנה בין "מאה", "עשרים" ו"שבע".

מן המעייין

נושא השבוע: נישואין

אמרת השבוע

מצווה בסערה

סופת שלגים השתוללה בחוץ. בשעת לילה מאוחרת, כשכל העיר נמה את שנתה, הגיע לעיר עגלון זר. הוא היה תשוש ורטוב, וכשראה אור באחד הבתים, דפק על הדלת וביקש מבעל-הבית לעשות בביתו את הלילה.

מרוב תשישות לא הבחין כי האישה שפתח לו את הדלת לא היה אלא המהרש"א. "אולי תוכל להכניס את סוסיי היגיעים לאורווה, ולשים לפנייהם שחת למאכל", ביקש האישה, והמהרש"א מיהר למלא את בקשתו. כשהזר הביתה, כבר היה העגלון שקוע בשינה.

בבוקר נודע לעגלון את מי הטריח בהכנסת הסוסים לאורווה. בכבי תמרורים נפל לרגלי המהרש"א וביקש את סליחתו. המהרש"א הרגיעו בדברי חיבה ואמר: "הרי זיכיתי במצווה גדולה. יהי רצון שתאריך ימים".

נקודת יראה

חז"ל אומרים (קידושין מא,א): "אסור לאדם לקדש אישה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר גנות ותתגנה עליו". "יראנה" הוא גם מלשון "יראה". אסור לאדם לקדש אישה עד שיראה בה נקודת יראת שמים, שאם לאו, ברבות הימים ימצא בה דבר גנות ותתגנה עליו.

(אמרי חיים)

בת-קול מכרזת

ארבעים יום קודם יצירת הוולד בת-קול יוצאת ואומרת — בת פלוני לפלוני, בית פלוני לפלוני, שדה פלוני לפלוני.

(סוטה ב,א)

טוב להתפלל

כשם שמתפלל האדם לה' שיכין לו את צרכיו ויצילהו מצרה, כך טוב להתחנן לה' שיזמין לו אישה טובה, בכשרות ובשלווה, כפי שנאמר (ברכות ח): "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא" (תהילים לב,ו) — זו אישה שנאמר (משלי יח,כב): "מצא אישה מצא טוב".

(מנורת המאור)

מה יצא הדבר

הגמרא אומרת כי יש הוכחה מן התורה, מן הנביאים ומן הכתובים, שהזיווגים באים מאת הקב"ה. מן התורה (בראשית כד): "ויען לבן ובתואל ויאמרו מה יצא הדבר". מן הנביאים (שופטים יד): "ואביו ואימו לא ידעו כי מה הוא". מן הכתובים (משלי יט): "בית והון נחלת אבות ומה אישה משכלת".

(מועד קטן יח,ב)

למעלה מבחירתנו

לו היה דבר זה רק בדיעתו של הקב"ה ולא היה יוצא ממנו, היה הדבר תלוי בבחירתנו, אך מאחר שמה יצא הדבר שבת פלוני לפלוני, אין בחירה בדבר. ידיעת ה' אינה מכריחה את בחירת האדם, אך אמירתו מכריחה.

(אלשי"ך)

הקב"ה כחתן

נקוט כלל זה בידך: כל מנהגי חתן וכלה אנו למדים מקבלת התורה, שהקב"ה היה מראה עצמו כחתן נגד הכלה, שהם ישראל.

(תשב"ץ)

עשירי למניין

בבל-הארבור, האזור היוקרתי ביותר במיאמי שבפלורידה, שוכן השול. זה בית-כנסת ענק, מן המפוארים בארצות-הברית, שהקים שליח חב"ד, הרב שלום-דובער ליפסקר.

בבית-הכנסת חברים כשש-מאות מתפללים קבועים, מנכבדי הקהילה היהודית במיאמי ועשיריה. לשיעוריו השבועיים של הרב ליפסקר בפרשת-השבוע יצא שם למרחוק, ומאות באים להאזין להם. הצלחתו מעוררת התפעלות והוא נחשב מודל לחיקוי גם בקרב חבריו, שלוחי חב"ד בעולם.

הצלחתו של הרב ליפסקר לא אפיינה, ודאי לא בממדיה הנוכחיים, את צעדיו הראשונים בעיר, לפני כשלושים וחמש שנים. בעקיבות ובנחישות יצר קשר עם עוד יהודי ועוד יהודי, תוך התמודדות עם התנגדויות ועם אתגרים נוספים המאפיינים התחלות. המקרה הבא, שופר על-ידי הרב ליפסקר (לשבועון 'כפר חב"ד'), אירע לפני שנים, בטרם הוקם השול:

פתחנו בית-כנסת לא-גדול, שפעל בעיקר בשבתות. לאחר פטירת אבי החלטתי לייסד מניין יומי לתפילה שחרית. לפעמים היה חסר לנו עשירי למניין. הייתי מתקשר לחברת מוניות באזור ושואל אם יש להם נהג יהודי פנוי. כשהיו שולחים אותנו אלינו, היינו אומרים לנהג להחנות את המונית, להפעיל מונה ולהיכנס פנימה. בסוף התפילה היינו משלמים לו את מחיר ה'נסיעה'...

בוקר אחד היה חסר לנו עשירי למניין, ובדיק לא היה אז נהג יהודי בחברת המוניות. יצאתי לרחוב. לפתע הבחנתי בקשיש חובש כובע הפוסע לאיטו, נשען על מקלו. "אתה יהודי?", פניתי אליו. "מה זה ענייך?!", השיב לי בהתרסה. "אבי נפטר, עלי לומר 'קדיש' ואני זקוק לעשירי למניין", אמרתי. "נהנ ל, אינני מאמין בזה, אני הולך עכשיו לאכול ארוחת-בוקר", אמר והמשיך לדרכו.

חזרתי לבית-הכנסת ועדיין אין עשירי למניין. יצאתי שוב החוצה, וניגשתי למסעדה שבפינת הרחוב. הזקן ישב שם. "אתה חייב לעשות לי את הטובה הזאת ולהשלים מניין!", התחננתי. "איני מאמין בזה", חזר ואמר ביבושת. "אז אל תתפלל, רק תהיה נוכח במקום", הצעתי.

"כבר הזמנתי אוכל!", ניסה לנערני. "כמה זה עלה לך?", שאלתי. "שלושה דולר", ענה. הוצאתי מכיסי שלושה

כל יהודי – שליח

הפעילות לקירוב אחינו בני-ישראל לאור התורה והמצוות קיבלה אצל הרבי מליובאוויטש הגדרה מרכזית – שליחות. המשמעות הפשוטה של שליחות היא יציאתם של זוגות צעירים לקצווי תבל, כדי להקים שם מרכזי תורה ויהדות, ולהיות אבן-שואבת להמוני יהודים שנמצאים במקומות המרוחקים האלה, מרוחקים תרתי משמע. אולם פעמים רבות הדגיש הרבי שמוטב השליחות רחב הרבה יותר, והוא חל על כל יהודי.

"לאמיתו של דבר כולם שולחים של הקב"ה", אמר הרבי (ספר השיחות תש"נ כרך א, עמ' 158). כל יהודי "הוא שלוחו של הקב"ה, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, על-ידי קיום תרי"ג מצוות התורה... אלא ששליחות זו (אצל כל בני-האדם וכל הנבראים בעולם) יכולה להיות בהעלם קצת על-כף-פנים, ותפקידם של השולחים – אלה שנתמנו להיות שולחים בפועל – לגלות אצל כל אחד ואחד... שהם שולחים של הקב"ה, ולעוררם ולפעול עליהם למלא תפקידם ושליחותם בפועל ממש".

מטרת החיים

רעיון השליחות נוגע קודם-כול לדרך שבה היהודי תופס את עצמו ואת מהות חייו בעולם הזה. יש מי שסבור כי הוא חי בשביל עצמו, כדי להגשים את שאיפותיו ולהשיג את המטרות שהציב לעצמו. הוא בהחלט יהודי ירא-שמים, ולכן הוא מרגיש חובה לתת לקב"ה את 'חלקו' – הוא מקדיש בכל יום כמה שעות לתפילה וללימוד תורה, מפריש מעשר מרווחיו, נזהר מלעבור על איסורי התורה וכיוצא בזה. אולם במרכז חייו עומד הוא עצמו.

שליחות משמעותה שאינני אדם לעצמי אלא שליח. מה שקובע בעבורי אינו מה טוב לי ומה נעים לי, אלא מה ישרת את מטרת שליחותי. גישה זו משנה לגמרי את כל השקפת-עולמו של האדם. ההחלטה על כל דבר בחייו מתקבלת על-פי אמת-מידה אחת – באיזו מידה הדבר ישרת ויקדם את מטרת שליחותו. כך הוא מקבל החלטות הנוגעות למקום מגוריו, עיסוקו וכדומה, כשלנגד עיניו מטרה אחת – למלא בצורה הטובה ביותר את שליחותו בעולם.

וכך כותב הרבי (לקוטי שיחות כרך כג, עמ' 450): "אודות מקום דירת האדם – הקובע בזה הוא לא איפה יהיה לו נעים יותר וטוב יותר, אלא איפה יוכל לעשות יותר מעשים טובים ואיפה זקוקים יותר לעזרתו. ובדוגמת רופא כפשוטו – שצריך לקבוע דירתו במקום שזקוקים יותר לעזרתו, ולא במקום אשר מקווה שיהיו חייו נוחים יותר. ובאמת – הרי כל אדם צריך 'לרפאות' סביבתו, להביא בה 'אור' וקדושה יותר, ובנוגע ליהודים – כל אחד ואחת מהם תפקידו הראשוני והעיקרי – להביא בסביבתו יהדות יותר".

שליחות כל היממה

מובן שהשליחות חלה גם על היציאה מד' אמותיו כדי להביא את אור היהדות ליהודי שני. כאן זו שליחות במובן נוסף – היהודי נשלח ממקומו והולך למקום שבו נדרשת פעולתו. יש יהודי שעושה שליחות זו באורח מזדמן או מפעם לפעם; פעם או פעמיים בשבוע הוא יוצא מד' אמותיו ומקרב עוד יהודי לה' ולתורתו. ויש מי ששליחות זו היא כל הווייתו והוא רואה בה את ייעוד חייו.

הגדרה מעניינת מגדיר הרבי את השליחות (שמחת בית-השואבה תשכ"א): "השליחות היא דווקא במקום שבו אין הוא רוצה להיות. דווקא שם יבצע את מה שרוצים ממנו". אלה הם השולחים, מי שמקדישים את כל עיתותיהם, כוחם ומרצם למילוי השליחות.

כך מגדיר הרבי את 'השולחים': "אלו שזכו, שמתוך עם-ישראל גופא נבחרו להיות שולחים של נשיא דורנו, שכל עבודתם, בכל המעט-לעת כולו, מוקדשת למילוי שליחותם בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, ובהבאת הגאולה" (ספר השיחות תשנ"ב כרך א, עמ' 109).

ולהשלים מניין. הפעם הסכים ביתר קלות, אך חזר הדגיש כי אינו מתפלל. כך נמשך הדבר ימים רבים. כעבור זמן הסכים להחזיק סידור, ואחר-כך אף התעטף בטלית.

דולרים ושמותי על השולחן. רק אז הסכים לבוא עמי. "אבל אל תיתן לי טלית וסידורי!", הזהיר. כל התפילה ישב 'נפוח' על מקומו ולא נגע בסידור.

למחרת ראיתי שוב פוסע לאטו ברחוב, ושוב ביקשתי להיכנס

בוקר אחד הצעתי לו להניח תפילין.

הוא דחה את הצעתי. "בערב ראש-השנה אניח תפילין. אבל אל תביא לי תפילין, יש לי", אמר. ובאמת, בערב ראש-השנה הגיע לתפילה עם שקית דהוייה מיושן, והוציא מתוכה תפילין עתיקות.

בתשובה לשאלתי סיפר כי הוא בן תשעים ושלוש, וכי לא נגע בתפילין מאז ברה-המצווה, כלומר שמונים שנה! בהזמנתו זו אמר כי שם משפחתו שוסטר. סייעתי לו להניח את התפילין של-ראש, ואף החמאתי לו: "זה נראה עליך כמו כתר".

שוטר נראה בטלן מוחלט. יום-יום הופיע באותם מכנסיים דהויים ובאותה חליפה שבכיס החיצוני שלה היו עטים בצבעים שונים. 'נשיא' בית-הכנסת שאל אותי לא-פעם, מדוע אני מקדיש זמן רב כל-כך לקשיש הזה. "הוא יהודי, וזו סיבה מספקת", עניתי בטבעיות.

בהתקרב הימים-הנוראים נתנו את דעתנו על המתפללים הרבים שיבואו לתפילות. בית-הכנסת לא היה יכול להכיל את כולם, ולכן שכרנו אולם גדול במלון 'שרתון'. שיערנו שיבואו כחמש-מאות מתפללים. הזמנתי אפוא חמש-מאות מחזורים.

בראש-השנה ניגש אליי שוסטר ושאל: "מי שילם על כל המחזורים?". סיפרתי לו שעדיין לא שילמו עליהם. "אני אשלם", הצהיר. כשסיפרתי זאת ל'נשיא' בית-הכנסת, הוא כבר ניגש לאחל לשוטר "שנה טובה"...

במרוצת הזמן נעשה שוסטר בעל-תשובה ממש. הוא החל ללבוש ציצית, לאכול רק כשר, וכל חייו השתנו לגמרי. בשנת תשמ"ח הכריז הרבי מליובאוויטש על השנה הזאת 'שנת הבניין'. התחלנו לחשוב על בניית בניין חדש של השול.

יום אחד פנה אליי שוסטר וביקש לקבוע פגישה עם חברי ועדת הבנייה. "כמה יעלה הבניין?", שאל בפגישה. חשבנו אז שהבנייה תעלה כשני מיליון דולר, וזה מה שאמרנו לו. "אז אני אתן לכם מחצית, מיליון דולר", הדהים אותנו שוסטר.

סוף הסיפור הוא שכעבור כארבע שנים אושפז שוסטר בבית-רפואה ומצבו החמיר. הייתי אז בניו-יורק, ומיד טסתי בחזרה וחשתי אל מיטתו. הוא כבר היה ברגעיו האחרונים. נזכרתי בתולדות הקשר בינינו ואחזתי בחיבה את ידו. "אם אתה אוהב אותי, לחץ את ידי", ביקשתי. מיד הרגשתי לחיצת ידו. קראתי עמו "שמע ישראל" וכשהגענו ל'בשערך', יצאה נשמתו.

לאחר פטירתו התברר לנו כי הוא הותיר לנו מהירושה שלו עוד סכום גדול לבית-הכנסת ולפעילות לקירוב לבבות. אך העיקר – היהודי זכה בסוף ימיו לשוב לצור מחצבתו.

נציפייה לנאולה "כבר כלו כל הקיינו... וכבר סיימו את כל ענייני העבודה, ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח-צדקנו – ועכשיו עובדת השליחות היא: להיות מוכנים בפועל לקבלת פני משיח-צדקנו בפועל ממש! (הרבי מליובאוויטש, שבת פרשת חיי-שרה תשנ"ב)

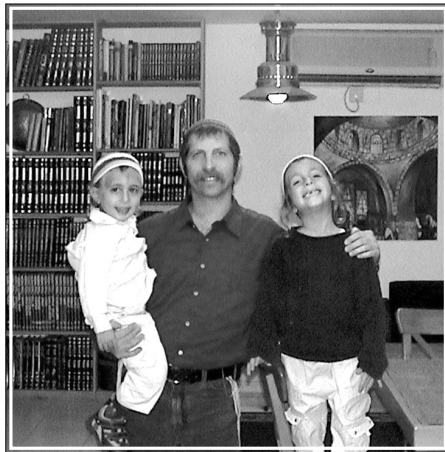
השוק הגזול חזר להיות שכונה יהודית

שהוקם לצידו. בית הרב מאני ובתים יהודיים נוספים היו אפוא חלק בלתי-נפרד משכונת 'אברהם אבינו' ('חצר היהודים').

תגובה הולמת

במאורעות תרפ"ט נטבחו כשבעים מיהודי חברון והשאר הוברחו לירושלים. עם קום המדינה החרבו הירדנים את בתי השכונה. על מקום בית-הכנסת 'אברהם אבינו' בנו שירותים ציבוריים ודיר-עיונים, ועל חורבות הבתים הקימו חנויות, שהושכרו לערביי חברון. לאחר מלחמת ששת הימים הוסיף השלטון הצבאי הישראלי להשכיר את החנויות לערבים.

בשנת תשנ"ד הועתק השוק, מטעמים ביטחוניים, למקום אחר. כשבע שנים עמדו החנויות בשימונון, עד שבעקבות רצח שלהבת פס החליטו המתיישבים לנקוט צעד שיש בו "תגובה הולמת לרצח המתועב והשבת הגזולה", כהגדרת בר-כוכבא. בידיהם הרשאה של 'כוללות הספרדים', המחזיקים בשטר בעלות על הקרקע, ליישב את המקום. האם יסולקו שוב מאדמתם? בר-כוכבא וחבריו מאמינים כי "האמונה היהודית והצדק ינצחו".

גרשון וילדי בסלון הבית. חמש-מאות שנות התיישבות

היהודים' (לימים, שכונת 'אברהם אבינו'). כמאתים וחמישים שנים לאחר מכן הרחיב יהודי, חיים המצרי שמו, את שטח 'חצר היהודים'. אחר-כך הגיעו חסידי חב"ד, עם הרבנית מנוחה-רחל סלונים (בת אדמו"ר האמצעי) בראשם, ותרמו עוד נדבך לחיזוק המתחם והיישוב היהודי בחברון.

בית הרב

לפני מאה וארבעים שנים בא לחברון רבי אליהו מאני, ששימש רב היישוב עשרות שנים. מפה בריטית מפורטת, המונחת על תצלום-אוויר עכשווי, מראה בבירור כי ביתו הנוכחי של בר-כוכבא שוכן בדיוק על בית מגוריו של הרב מאני ובית-הכנסת

הקלחת הפוליטית הגועשת דחקה הצידה את הודעת שר הביטחון על כוונתו לסלק את המתיישבים היהודים בשוק בחברון עד סוף השנה האזרחית. את בתיהם מכנה התקשורת 'חנויות', אבל מי שיבקר במקום יראה לנגד עיניו דירות לכל דבר, מתוכננות ביעילות ומאובזרות למופת. זה מה שהצליחו כעשר משפחות, בסיוע היישוב היהודי בחברון ויהודים חמי לב, ליצור מחנויות של מלפונים ועגבניות.

באחת הדירות אנו פוגשים את גרשון בר-כוכבא. רעייתו, שלומית, היא בת של גואל הקרקעות משה זר ואחותו של גלעד זר הי"ד, קצין הביטחון של המועצה האזורית שומרון, שנרצח בידי מחבלים לפני כארבע שנים. לצידם מתגוררות משפחת יהלום, בת שמונה הנפשות, ומשפחת שליסל, המונה שתי-עשרה נפשות. האם, ציפורה, היא בתו של הרב שלמה רענן הי"ד, שנרצח בקרון מגוריו בשכונת אדמות ישי (תל-רומיידה).

רצף של טרגדיות

בדירות הנוספות מתגוררות משפחות צעירות וקטנות יותר. בסך-הכול כשישים נפש. שתי חנויות הוסבו ל'כולל רינת שלהבת', על-שם התינוקת שלהבת פס הי"ד, שנרצחה מכדור שירה בראשה צלף ערבי.

"סיפורה של התיישבות מיוחדת זו שזור רצף של טרגדיות ועוז-רוח בחמש-מאות השנים האחרונות", אומר בר-כוכבא (42), בוגר ישיבת ההסדר בקריית ארבע, אל"מ (במיל) בחיל-השריון והיסטוריון. הוא סוקר לפנינו את השתלשלות הדברים.

בשנת הש' (1540) עלה ארצה הרב מלכיאל אשכנזי, ממגורשי ספרד, ורכש שטח שעליו הוקמה 'חצר

ביטוח הרכב הטוב ביותר במדינה!!!

גפן מבטחים

60% מהציבור בארץ בחר בקרן הפנסיה "מבטחים". תשואות גבוהות. אובדן כושר עבודה מלא וציבות פיננסית מהיום גם לך יש את הזכות להצטרף עם כל הזכויות!!!

ביטוח יחודי לציבור הדתי

1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה

סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד

הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

כוהנים במערת המכפלה

שאלה: האם מותר לכוהנים להיכנס למערת המכפלה, קבר רחל וציון רשב"י במירון?

תשובה: על-פי הקבלה "צדיקים אינן מטמאין", כי גם גופם טהור והקשר שלהם עם הנשמה נצחי. אך להלכה ולמעשה, רוב הפוסקים אוסרים על הכוהנים להיטמא מקברי צדיקים. אולם כשיש נימוקים נוספים להיתר, רבים מהם מצרפים אותם כדי להתיר השתטחות על קברי צדיקים, "שהיא מצווה גדולה ומעלה רבה".

כשכוהנים עוברים בבית-עלמין, חובה לשמור מרחק של ארבע אמות (כשני מטרים) מכל קבר, וכמובן לא להיכנס תחת עץ או גג המאהיל עליו.

בשאלה בעניין קברים מסויימים, אם הם בנויים בדרך שמתירה לכוהנים להיכנס למבנה שעליהם (כמו במערת המכפלה, שהאולם אינו על הקברים עצמם אלא על המערה שעליהם, שיש לה פתח מן-הצד) – יש לברר

מסורות נאמנות על כל קבר בנפרד. כאן נעסוק בשלושה: מערת המכפלה, קבר רחל וציון רשב"י במירון.

הפוסקים הליטאים וכן האדמו"רים ממונקאטש וסאטמר – אוסרים. לעומת זאת, בידי משפחות כוהנים רבות בירושלים (מכל העדות) וכן בספרים רבים מצויות מסורות להתירם. המקובל הירושלמי רבי שאול הכהן דוויק זצ"ל נהג להיכנס לבניינים שמעל הקברים הללו, ובעקבותיו נהגו כן רבים. וכן נהגו רוב האדמו"רים, חסידים ואנשי-מעשה.

מקורות: זוהר ח"א קה"א, קס"ח, רמב"ן ר"פ חוקת. ספר החינוך, רסג. שדי-חמד אסיפת-דינים מעי"א, אבילות, ר"ה. שו"ת שארית יהודה, הוספות, סי' יד. לה. שערי הלכה ומנהג יו"ד סי' קכ. לקוטי שיחות ח"ח עמ' 234, ושי"ב. מסורות בספרים: אהבת השם להר"י אלפיה עמ' קכח. ביכורי יעקב להר"י חי זרחה יו"ד סי' כ. ארץ חיים להר"ח סתהון יו"ד סי' שעב ס"א (מהדורת תש"נ עמ' 450). נטעי גבריאל, אבילות, סי' פ"א. האוסרים: שו"ת מנחת אלעזר ח"ג סי' סד. ציץ אלעזר ח"י סי' א (אות ט סוסיק מד), ושי"ב. טעמי המנהגים עמ' רס. ילקוט יוסף ח"ז עמ' רפ"א. קובץ 'בית אהרן' ו'ישראל' גיליון עו עמ' קטו.

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120

